

ROMANYA

Genel Bilgiler

Resmi Adı	Romanya
Başkenti	Bükreş
Resmi Dili	Rumence
Nüfusu	22,2 milyon
Nüfus Artış Hızı	% - 0,1
Yüzölçümü	237.500 km ²
Para Birimi	Yeni Rumen Leyi (RON) = 100 Bani, 1 \$ = 2,52 RON (2008)
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Cumhurbaşkanı Traian BĂSESCU
Hükümet Başkanı	Başbakan Emil BOC (Demokratik Liberal Parti – PDL)
Dışişleri Bakanı	Cristian DIACONESCU (Sosyal Demokrat Parti – PSD)
Ankara Büyükelçisi	Ion PASCU
Bükreş Büyükelçimiz	Ayşe SINIRLIOĞLU
İzmir Başkonsolosu	Mircea NEATA

1878 yılında Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Romanya 1947'ye kadar krallık olarak varlığını sürdürmüştür. İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya'nın müttefiki olan Romanya, savaşın kaybedilmesinden sonra Sovyetler Birliği tarafından işgal edilmiştir. Sovyetler ülkedeki krallığı yıkmış ve komünist rejim altında bir cumhuriyet kurmuştur.

1957 yılında Sovyet işgalinin sona ermesiyle başa geçen Nicolae Çavuşesku 1989 yılına kadar ülkeyi demir yumrukla yönetmiştir. Romanya bu tarihten sonra Batı ile ekonomik ve siyasi bütünleşme sürecine girmiştir.

Romanya, 2004'te NATO'ya üye olmasının ardından, 1 Ocak 2007 itibariyle Avrupa Birliği'ne tam üye olmuştur. Günümüzde, ekonomik açıdan AB standartlarının oldukça altında olmasına karşın, özellikle son on yılda önemli ilerlemeler kaydetmiştir.

Romanya'nın son 5 yıla ait önemli ekonomik göstergeleri aşağıda verilmiştir.

	2003	2004	2005	2006	2007
GSYH (milyar Dolar)	169,8	189,0	202,7	225,7	245,8
Reel GSYH Büyüme Hızı (%)	5,2	8,4	4,1	7,8	6,0
Kişi Başı Yıllık GSYH (~ Dolar)	7.770	8.680	9.340	10.430	11.400
Enflasyon Oranı (%)	15,2	11,8	9,0	6,5	4,8

		GSYH	İstihdam
Sektörler (%)	Tarım	8,1	29,7
	Sanayi	36,0	23,2
	Hizmetler	55,9	47,1

İşgücü Nüfusu	9,3 milyon
İşsizlik Oranı	% 3,6
Gayri Safi Dış Borç	92,7 milyar Dolar
Ülkedeki Yabancı Yatırımlar	72,8 milyar Dolar
Yabancı Ülkelerdeki Yatırımlar	1,01 milyar Dolar

Kaynak: IMF World Economic Outlook Database October 2008, CIA The World Factbook 2008

Romanya, Avrupalı birçok devletten büyük yatırımlar çekmiş olması nedeniyle, Balkan ülkeleri arasında küresel mali ve ekonomik krizden en çok etkilenen ülkelerden biri olmuştur.

Romanya, son beş yılda dış ticaret hacmini neredeyse üçe katlamıştır. Bu artışta Avrupa Birliği'ne üyeliğin getirdiği gümrük birliğinin ve ortak pazar olanaklarının büyük katkısı vardır. Ancak, dış ticaret açığının büyüme hızı daha fazladır. 2004 yılında 6,3 milyar Dolar olan dış ticaret açığı, yaklaşık 4 kat artarak 2008 yılı itibariyle 30 milyar Dolar seviyesine gelmiştir. Bu miktar Romanya'nın toplam dış ticaretinin yaklaşık dörtte birine karşılık gelmektedir. Aşağıda Romanya'nın son beş yıl içinde gerçekleştirdiği dış ticarete ilişkin veriler yer almaktadır:

milyar Dolar

	Hacim	İhracat	İthalat	Denge
2004	41,6	17,6	23,9	-6,3
2005	56,2	23,5	32,6	-9,4
2006	68,2	27,6	40,5	-12,8
2007	83,6	32,4	51,1	-18,7
2008	110,1	40,2	69,8	-29,5

Kaynak: WTO Statistics Database

2007 yılında Romanya'nın en çok ihracat ve ithalat yaptığı ülkeler aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

IHRACAT

	Ülke	Miktar (milyar Dolar)	Pay (%)
1	İtalya	6,9	17,1
2	Almanya	6,8	16,9
3	Fransa	3,1	7,7
4	Türkiye	2,8	6,9
5	Macaristan	2,2	5,4

İTHALAT

	Ülke	Miktar (milyar Dolar)	Pay (%)
1	Almanya	12,0	17,1
2	İtalya	8,9	12,7
3	Macaristan	4,8	6,8
4	Rusya	4,4	6,3
5	Fransa	4,3	6,1
6	Türkiye	3,7	5,3

Kaynak: UN Commodity Trade Statistics Database

2007 yılında Romanya'nın en çok ihraç ve ithal ettiği ürün grupları ise şu şekilde gerçekleşmiştir:

IHRACAT

	Ürün	Miktar (milyar Dolar)	Pay (%)
1	Makine ve Ulaşım Araçları	13,6	33,8
2	Akaryakıt ve Madenler	5,1	12,7
3	Konfeksiyon	4,3	10,7
4	Demir-Çelik Ürünleri	3,2	8,1
5	Tarım Ürünleri	2,3	5,8

ITHALAT

	Ürün	Miktar (Dolar)	Pay (%)
1	Makine ve Ulaşım Araçları	26,6	66,0
2	Akaryakıt ve Madenler	9,6	23,8
3	Kimyasal Ürünler	7,1	17,8
4	Tarım Ürünleri	5,1	12,6
5	Tekstil	3,6	9,1

Kaynak: WTO Statistics Database

Romanya şüphesiz Türkiye'nin ekonomik ve siyasi açıdan en önemli ortağıdır. Romanya ile Türkiye arasındaki dış ticaret son beş yılda yaklaşık 2,5 katına çıkarak 8 milyar Dolar'a yaklaşmıştır.

Türkiye ile Romanya arasındaki ticaret son yıllarda hızlı bir şekilde büyümüş olmasına karşın, 2008 Aralık ve 2009 Ocak ayları itibariyle bir önceki yılın aynı dönemlerine göre yarı yarıya bir küçülme gözlenmiştir.

Son 5 yılda ikili ticaretin gelişimine ait veriler aşağıda gösterilmiştir:

Türkiye açısından, milyon Dolar

	Hacim	İhracat	İthalat	Denge
2004	2.934	1.235	1.699	- 464
2005	4.070	1.785	2.285	- 500
2006	5.018	2.350	2.668	- 318
2007	6.756	3.644	3.112	+ 532
2008	7.526	3.979	3.547	+ 432

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Romanya, Türkiye'nin dış ticaretinde önemli bir yer tutmaktadır. 2008 yılı itibariyle Türkiye'nin toplam ihracatının % 3,1'i bu ülkeye yapılmıştır. Romanya, Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı 9uncu ülkedir.

2006 yılında Türkiye'nin Romanya'ya en çok ihraç ettiği ürünler şunlardır:

IHRACAT

	Ürün	Miktar (milyon Dolar)	Pay (%)
1	Ulaşım Araçları	457	19,4
2	Tekstil Ürünleri	353	15,0
3	Demir ve Çelik	216	9,2
4	Metal Ürünleri	126	5,3
5	Elektrikli Makine ve Cihazlar	103	4,3

Yine aynı yılda Romanya'dan en çok ithal edilen ürünler aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

ITHALAT

	Ürün	Miktar (milyon Dolar)	Pay (%)
1	Demir ve Çelik	243	9,2
2	Ham Petrol	114	4,3
3	Metal Ürünleri	89	3,3
4	Organik-Kimyasal Ürünler	60	2,2
5	Plastik Ürünleri	47	1,7

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

Izmir – Romanya Ticari İlişkileri

2008 yılında İzmir'den Romanya'ya yaklaşık 98,4 milyon Dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu miktar 2007 yılında yapılan 152,2 milyon Dolarlık ihracatın yaklaşık % 35 düştüğünü göstermektedir. 2009 yılı Ocak ayında ise 6,4 milyon Dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu miktarla Romanya İzmir'in en çok ihracat gerçekleştirdiği 21inci ülke olmuştur.

En çok ihraç edilen kalemler demir ve demir dışı madenler, ağaç ürünleri, zeytin ve zeytinyağı, tekstil ürünleri, yağ meyve gibi ürünlerden oluşmaktadır.

Romanya - Türkiye Yatırım İlişkileri

30 Haziran 2008 tarihi itibarıyla Türkiye’de Rumen sermayeli 86 firma bulunmaktadır. Bunların 8’i İzmir’de faaliyet göstermektedir. Bu firmalar turizm-otelcilik, mobilya sanayi, motorlu taşıtlar gibi sektörlerde faaliyet göstermektedirler.

Romanya’daki Türk yatırımları genelde; endüstri, bankacılık ve finans, ticaret, turizm, medya, tarım ve taşımacılık alanlarında gerçekleşmiş olup, başlıca büyük Türk yatırımları arasında; Arctic (beyaz eşya), Erdemir Romanya (demir-çelik), Prolemn (ağaç sanayi), Rulmenti Barlad (rulman) gibi firmalar bulunmaktadır. Bu yatırımlardan bazıları (Credit Europe Bank, Garanti Bank, Kanal D) mevzuat kolaylığından yararlanmak üzere Almanya, Hollanda gibi AB üyesi ülkeler üzerinden gelmişlerdir.

2008 yılı itibarıyla halen Romanya’da 10.671 adet Türk sermayeli şirket mevcut olup, bu firmalarca toplam 643 milyon Dolar’lık bir sermaye transfer edilmiştir. Türk sermayeli şirketler firma sayısı bakımından tüm yabancı sermayeli şirketler sıralamasında üçüncü, yatırılan toplam sermaye bakımından ise on üçüncü sırada yer almaktadır.

İrtibat Kurulabilecek Kurumlar

Kurum Adı	TC Bükreş Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği
Adres	Bd. Mgheru No: 24, et 4, apt. 27 Sector 1 Bucharest Romania
Telefon	0040 21 318 39 39
Faks	0040 21 318 44 99
e-Posta	dtbuk@rdsmail.ro
İnternet Adresi	http://www.musavirlikler.gov.tr/index.cfm?ulke=R&dil=TR

Kurum Adı	Romanya İzmir Başkonsolosluğu
Adres	1479 Sok. No: 9 Alsancak
Telefon	0232 465 04 63 (Ekonomik ve Ticari Danışman: 0232 465 28 77)
Faks	0232 465 09 38
e-Posta	romcons@superonline.com

Gürhan Demirel